

JUN 29 1922

"DRAUGAS"

Published Daily Except Sundays
One Year \$6.00
Six Months \$3.00
AT NEWS-STANDS 2c. A COPY
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.
2324 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Tel. Roosevelt 7791

DRAUGAS

(LITHUANIAN DAILY FRIEND)

Kaina 2 Centai
Price 2 Cents

No. 153

CHICAGO, ILLINOIS, PENKTADIENIS, BIRŽELIO (JUNE) 30 D., 1922 M.

METAL-VOL. VII

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

AIRIAI SUKILELIAI ATSIŠAKO PASIDUOTI

DUBLINAS, Airija, bir. 29. Čia kova su insurgentais (sukileliais) vis dar eina.

Sukilelių vadas Rory O'Connor su skaitlingu būriu republikoninių kareivių laikosi Four Courts bute, kaip ko-kioje tvirtovėje, stipriai gina-si ir nemano pasiduoti.

Provizionalės valdžios ka-riuomenė senai būtų insurgen-tus sutriuškinusi. Tik jai gai-la griauti didelį butą armotų šoviniams ir bereikalo daugin-ti aukų skaitliu.

Šiandie rytą provizionalė valdžia dar kartą pranešė insur-gentams pasiduoti. Tečiaus tie atsakė šaudymais.

Kad taip, tai prieš tą butą-tvirtovę imtasi griežčiausių priemonių. Atkirsta nuo bu-to vanduo ir šviesa. Be van-dens sukileliai neilgai galės laikytis.

Kitose miestų dalyse mažė-sni sukilelių būriai jau įveik-ti ir nuginkluoti.

Bet tai neviskas. Pranešta, kad iš Cork insur-blikoninių kareivių laikosi Four Courts bute, kaip ko-kioje tvirtovėje, stipriai gina-si ir nemano pasiduoti.

Provizionalės valdžios ka-riuomenė senai būtų insurgen-tus sutriuškinusi. Tik jai gai-la griauti didelį butą armotų šoviniams ir bereikalo daugin-ti aukų skaitliu.

Šiandie rytą provizionalė valdžia dar kartą pranešė insur-gentams pasiduoti. Tečiaus tie atsakė šaudymais.

ŠAUKIAMA KONFERENCIJA ANGLEKASIŲ STREIKO KLAUSIME.

WASHINGTON, birž. 30.—Prezidentas Harding paskelbė pakvietimą streikuojančių an-glekasių ir kasyklų savininkus atstovams susirinkti konferen-cijon.

Konferencija įvyks Baltuo-se Namuose rytoj, liepos 1 d., rytą.

Anglekasių organizacijos prezidentas Lewis pranešė, jog angleksiai pakvietimą priimsią.

Kalbama, kad prezidentas paskirsias arbitracijos komisi-ją, kuriai abi pusės turės pa-siduoti.

ZUVO 3 LAKUNAI KADETAI.

SAN ANTONIO, Tex., birž. 30. Brooksfilde trys lakunai kadetai aeroplanu pakilo oran ir krito žemėn iš 200 pėdų au-kštumos. Visi trys žuvo už-siliepsnojus nukritusiam lėk-tuvui.

SENATE KRITIKUOJAMA ILLINOIS VALSTIJA.

WASHINGTON, birž. 30.—Senate senatorius Myers iš Montana kuoaštariausia kriti-kavo Illinois valstiją dėl įvy-kusių Herrine darbininkų ske-rdinių.

Senatorius sakė, jog valstija neverta prigulėti Suv. Valsti-jų unijoje, kaip ilgai ji neiš-gandys ir nenubaus tų visų žmogžudžių.

Darbininkų skerdynes Her-rine palygintos prie baisiausių atsitikimų Suv. Valstijoje.

BIELASKI PASPRUDO NUO MEKSIKONŲ BANDITŲ.

MEXICO CITY, birž. 30.—Brūce Bielaski, kurį buvo pa-grobę meksikonai banditai ir reikalavo išpirkimo, pabėgo nuo piktadarių.

Jis buvo laikomas kokiame tai urve netoliausia nuo Cuen-avaca. Pabėgo, kuomet jį saugojo galvažudžiai užmigo.

Per kalnus ir uolas, tai vėl pel pelkes basas jis turėjo bėgti nuo piktadarių. Viso-kių vabalų sugeltas net susir-go.

Visa ta apylinkė apsiausta kariuomenės ir banditams ne-bus progos pasprūsti.

Chicagoje pavogta 10 auto-mobilių parojė birž. 28-29 d.

Rasi, tuo budu bus išvilkto aikštėn visos bolševikų finan-sinės spekuliacijos, kokioms šia-ndie jų akiai slepiamos. Gal bus patirta, kaip daug Rusija šiandie turi aukso atsargoje.

Visko bus šios konferencijos valstybės Rusijai įduos sąska-i-tą, jog Rusija joms yra kalta arti 100 bilionų rublių.

PRANEŠTA, SUGRIAUTA AUSTRIJOS VALDŽIA.

BERLYNAS, birž. 30. — Čia gauta nepatvirtintų žinių, kad Austrijos krikščionių so-cialistų valdžia nuversta su bekrauja revoliucija. Tos valdžios priešaky stovėjo kun-Seipel.

Tečiaus kol-kas negauta a-pie tai jokių patvirtinančių ži-nių.

PRANCUZAI PUOLA VOKIEČIUS DEL BOLŠEVIKŲ.

Sako, jie padarę militarinę sutartį su Maskva.

PARYŽIUS, birž. 30. — Smarkūs ginčai vedami čia vokiečių ambasados su Cle-menceau-Tardieu laikraščiu El'Echo National. Šis laik-raštis tvirtina, kad vokiečiai su bolševikais padarę militar-inę sutartį balandžio 3 d. Tą-ja sutartimi vokiečiai pasiža-dėję bolševikams patvarkyti armiją ir oro laivyną.

Vokietijos ambasador. Ma-yer kategoringai užgina, kad tokia sutartis gyvuotų. Te-čiaus Andre Tardieu paduoda tos tariamos sutarties sąlygas. Sakosi sutarties kopiją gavęs iš trečiojo internacionalo spe-cialio skyriaus Berlyne.

Anot Tardieu, vokiečiai be kitko dar pasižadėję bolševi-kams reorganizuoti karo laivy-ną Baltijoje.

SUSTATYTA NAUJA ILLINOIS KONSTITUCIJA.

Bus pavesta piliečių balsa-vimui.

SPRINGFIELD, Ill., birž. 30. — Nauja Illinois valstijai konstitucija jau apdirbta. Kon-stitucinė konvencija paskutinį darbą užbaigė užvakar po pie-tų. Taigi, konvencija baigė savo darbą, pradėtą sausio 6, 1920 metais.

Šiuo kartu naują konstituci-ją pasirašė 52 konvencijos na-riai. Rugsėjo 12 konvencijos nariai susirinko ir pabaigė techninius darbus.

Konstitucija bus paduota piliečių ratifikavimui šimet gruodžio 12 d. Ir jei ji bus ratifikuota, tuomet tas naujas dokumentas ims veikti sausio 15, 1923 metais.

JAMAICA PRIESINGA NAUJAI KONSTITUCIJAI.

KINGSTON, Jamaika, birž. 30. — Salos legislatura vien-balsiai nutarė pasiųsti deputa-ciją Londonan pasimatyti su kolonijų sekretoriumi Chur-chill apie prarastas salos kon-stitucijoje atmainas.

Deputacijon ineis penki žmonės: du valdžios paskirti ir trys legislaturės parinkti. Be to, legislatura atmetė projektą, kuriuomi norima ap-dėti mokestimis žmones, atke-liaujančius salon.

CHICAGOJE

2 APSKRITIES POLICMO-NU NUBAUSTU.

Keturi Cook apskrities po-licmonai aną dieną su revol-veriais mėgino sustabdyti iš Waukegano Chicago važiuo-jančius kelis laikraščių repor-terius.

Reporteriai važiavo sutemo-pje, kuomet susidūrė su stovin-čiais pavieškely policmonais, kurie šaukė, idant automobi-lius būtų sustabdytas.

Reporteriai pamanė, kad tai plėšikai ir dar smagiau leidosi važiuoti, gi policmonai į juos šaudyti.

Apskritis teisme aną dieną įvyko byla. 2 policmonu iš-teisintu, gi kitu du nubaustu po 25 dol. pabaudos ir teismo lėšomis.

NUBAUSTAS IKI GYVOS GALVOS KALĖJIMU.

Harry Deyo, 914 So. State st., kriminaliame teisme atkar-tojo savo prisipažinimą, jogei jis nužudęs R. & J. Dick Co. manadžerį Wemet. Nubaustas iki gyvos galvos kalėjimu.

Deyo yra narkotikų varto-tojas. Teisėjas McKinley mė-gino nuo jo išklausti, kur jis gaudavo pirkti visokios rūšies narkotikus. Žadėjo jam net pa-lengvinti bausmę.

Bet Deyo nepasakė.

APSIVERTE AUTOMOBILIUS.

Ant Division gatvės tilto, arti Elston ave., apvirto auto-mobilus, kuriuomi važiavo ke-letas žmonij.

Du sužeistu miršta, vienas įrgi blogame padėjime. Visi lenkai.

MIRĖ NUO APOPLEKSIJOS.

Charles Nowillie, 40 m., 33-23 Lowe ave., vakar rytą ėjo darban ir stockyardus. Ant kampo Auburn ave ir 33 pla-ce staiga jis krito ir veikiai mirė nuo apopleksijos.

BOMBININKAI NUBAUSTI.

Kriminaliame teisme rasti kalti ir nubausti 7 buvę dar-bininkų unijų viršaičiai, jė-mus vieną moteriškę, už są-kalbiavimus bombuoti darbi-ninkų samdytojų savastis.

Teisėjas Kavanaugh kiek-vieną iš jų nubaudė kalėjimu nuo 1 ki 5 metų ir po 2,000 dol. pabauda.

3 VAIKAI SUVAŽINĖTA.

Birželio 28 d. Chicago gat-vėse 3 vaikai automobilių su-važinėta ir 2 kitu sužeista.

ORAS

CHICAGO. — Šiandie pra-matomas gražus oras; maža atmaina temperatūroje.

VISUR SMARKIAI EINA AUKSO-SIDABRO VAJUS

Dviejų dienų darbo pasekmės nustebino darbuotojus. Central Brooklyn, N. Y., kolonija pirmutinė įdavė virš šimto delerių pinigais ir keliolika maišelių su aukso-sidabro daiktus.

Long Island City lietuviai įrgi įdavė dvidešimtis maiše-lių su aukomis.

New Britaine kalbėjo žemaitis. Sudėta šimtai pinigais ir daugybė daiktus. Vienas žmogus aukėjo puspenkto sva-ro sidabro ir pusę svaro aukso pinigais.

Providence net kvitų pritruko.

Amsterdame darbuotojai eina per kiekvienus namus. Jau daug surinko.

Kaip ir visuomet Chicago ir kitos kolonijos bruzda vi-su smarkumu.

Misijos Raštinė.

Žinios iš Lietuvos

PASŲ DIRBĖJAI.

ZAPYŠKIS. Pasirodė, kad išvisur atplūdusiems ir netu-rintiems dokumentų vaisčių buvo daromi liudymai, po ku-riais pasirašę liudininkai, jau keli metai mirę arba visai ne-mokanti rašyti. Tokių pasų blankų be fotografijų atvykė iš Kauno milicijos valdininkai, rado ir paėmė su savimi 38; suėmė valsčiaus sekretorį B. Poškaitį ir nuvežė į Kauną. Gegužės 15 d. milicija suėmė ir viršaitį J. Seniuną, kuris pirmiau buvo pasislėpęs ir nu-gabeno jį taip pat į Kauną. Val-dininkai užrakino raštinę ir uždėjo antspaudus; busianti dar revizija visų raštų ir kny-gų. Raštinė uždaryta, dieną ir naktį stovi sargai, o visi raštinės darbai sustoję.

RYGOS SVEČIAI.

KAUNAS. Gegužės 3 d. atvyko iš Rygos apie 45 lietu-vių ir latvių visuomenės dar-buotojų, susitelkę latvių ir lie-tuvių susitarinimo draugijoje "Vienybė." Jų sutikti Kau-no stotin apie 1 valandą susi-rinko visuomenės veikėjai, or-ganizacijų atstovai. Iš ten svečiai nuvyko Vytauto kal-nan, kur buvo vaišinami. Pa-vakare svečiams buvo parody-ta Karo muzėjus. Sekmadie-nį suruošta ekskursija apylin-kėna, o taip pat mieste buvo rodoma įdomiausios vietos, į-staigos. Svečiams priimti su-sikurė komitetas iš visuomenės darbuotojų, o pirmininkas — Varnas.

Apgyvendinti svečiai buvo prijavinti į butuose po 1—2, kur kiek buvo galima. Iš ry-giečių lietuvių atvyko: Šimoli-nas (senis), Vronevskai, Trin-kai ir kiti.

PASVALYS. Naktį gegu-zės mėn. iš 11 ir 12 d., Pasva-lyj buvo keistas atsitikimas: iš vietos kalėjimo pavogta pane-lė. Tat nusikaltusios panelės stengkitės pakliuti Pasvalio kalėjiman, nes iš ten tuojau jį išvaduos nematomą dva-sia, kurios labai bijo kalėjimo sargyba. Tai dvasiai pasiro-džius, visi nusitolina arba už-mnaga.

STEIGIAMA NAUJA PARAPIJA.

KAZLŲ-RUDA. Marijam-polės apskr. Naujai parapi-jai jau yra paskirtas ir klebo-nas. Pamaldos laikinai, kol — statoma bažnyčia, atliekamos dideliame geležinkelio valdy-bos name. Gal kam truputį stebėtina, kad vietiniai žyde-liai, siūlosi dovanai išpaušią lentų ir medžių, o kiti ir pini-gų paaukosią.

Zino ką darą. Įsikurus čia naujai parapijai, jų išlaidos sugrįš šimteriopai. Jau dabar Kazlų-Rudoje gyvenuoja trys smuklės ir keletas žydų "kro-melių," kurie ne blogai verčia-si. Ar nevertėtų mūsų apy-linkės piliečiams pasirūpinti įsteigti čia savo krautuvę-ko-peracijos pamatais. Tuomet jų pačių sunkiai uždirbti auk-sinai neplauktų į žydų ir kitų vertelgų kišenių, bet neštų naudą jiems patiems.

PLĖŠIKAI.

Gegužės 22 d., 4 val. rytą at-vyko į Širvintų miestelį apie 80 ginkluotų lenkų partizanų, apšaudė milicijos sargybą, į-puolė valsčiaus valdybą, kur išdaužė visus langus, paėmė valsčiaus valdybos antspaudą, ir šiaip raštų. Šaudymas tę-sėsi apie 40 minučių, po kurio partizanai pasitraukė, nuosto-lių žmonių nėra.

LANKELIŠKIS. Vilkaviš-kio apskr. Prieš didįjį karą lankeliškiai turėjo porą draugijų, "Šviesos" ir "Žibu-rio" ir porą knygynėlių. O dabar lankeliškiai draugijų jau nesistengia kurti, tik pa-siskubino įsitaisyti smuklė. Daugiausia girtuokliauja jau-nimas.

PINIGŲ KURSAS.

Svetimų šalių pinigų vertė, mainant nemažiau 25,000 dol. biržel. 29 d., buvo tokia pagal Merchants Loan & Trust Co.

Anglijos sterl. svarui	4.50
Prancijos 100 frankų	9.12
Italijos 100 lirų	5.24
Vokietijos 100 markių	.27
Lietuvos 100 auksinų	.27
Lenkų 100 markių	.02

Vokietijos Monarchistai Kaž-kodel Aptilo

BERLYNAS, birž. 30. — Šiomis praėjusiomis dienomis vokiečiai monarchistai žadėjo sukilti ir sugriauti šiandien-inę Vokietijos valdžią su res-publika ir grąžinti valstybei monarchiją.

Tečiaus kažkodel jie aptilo su savo rengiamąja kontrrevo-lucija. Matyt, jiems visus žygius sugadino minister. Ra-thenau nužudymas. Nes visoj šaly prieš juos atsikuko socia-listų vadovaujamos darbinin-kų minios.

Visur sukeltos didelės de-monstracijos prieš monarchis-tus. Ant galo kaip čia, taip apylinkėse įvesta karo padėtis.

Tokiame momente sukilimai negalimi. Nes jie be nieko gali pasibaigti ir patiems monar-chistams dar blogumų gali pa-daryti.

Pranešta, kad Berlyno apy-linkėse policijos suimtas šofe-

ris, kurs valdė automobilių, iš kurio žmogžudžiai nužudė mi-nisterį Rathenau. Tas šofe-ris tai buvęs vienos aukštės-niosios mokyklos studentas.

Atrastas ir automobilius, kuriuomi jis važiavo. Areštuo-tas išdavė žmogžudžius. Pra-nešta, kad tie veikiai busia su-imti.

Suimtas yra Ernest Werner Teichow, 21 m.

Nieko tikra dar nežinoma, bet spėjama, kad tie žmogžu-džiai busią monarchistų įran-kiai. Atlikę žmogžudystę ne-galėję pabėgti iš Vokietijos. Neturėję tam tikslui užtektinai pinigų.

Čia vokiečių politinių par-tijų tarpe nei kokiame katile ginčai ir užsipuldinėjimai kunkuliuoja. Gali įvykti ko-kios nors netikėtos valdžios arba ir valdžios formoje per-versmės.

KARTAIS GALI BUT PANAIKINTOS RUSIJOS SKOLOS

HAGUE, Olandija, birž. 30. — Rusijos skolų konferencijos subkomisijos susirinkime de-batuota apie skolas ir jau be-veik sutikta dalį Rusijos skolų panaikinti visai, gi kitai da-liai ir nuošimčiams paskelbti ilgam laikui moratoriumą.

Tečiaus tas klausimas toli gražu dar nepabaigtas. Jis bus padalintas į keletą dalių ir kiekviena dalis bus nuodug-niai apvarstyta.

Tos dalys bus:
1. Rusijos valdžios skolos.
2. Gubernijų, geležinkelių ir visuomenės naudos įstaigų

skolos, garantuotos Rusijos valdžios.

3 Kitos skolos, valdžios ne-garantuotos

4. Banknotų emisija.
Bolševikų delegacijos pirmi-ninkas Maxim Litvinov sutiko subkomisijai pristatyti reika-lingų informacijų ir skaitlinių, palytinių Rusijos finansus. Gi Europos valstybių delega-tai paduos tų valstybių pre-tensijas.

Eina gandas, kad Europos valstybės Rusijai įduos sąska-i-tą, jog Rusija joms yra kalta arti 100 bilionų rublių.

LIETUVOS PINIGAI.

Laukiamieji Lietuvos pinigai netrukus pasirodys apyvartoje. Tam tikri įstatymai jau Ministerių kabineto patvirtinti ir įduoti Steigiamajam Seimui.

Piniginė vieneta, sulys projekto, bus auksinas lygus maždaug dabatinei markei. Penkiasdešimtis auksinų bus lygus penktai daliai Amerikos dolerio arba kainuos 20 centų.

Apyvartoje Lietuvos pinigai pasirodys, tikimasi, ši spalio mėnesį, gi vėliausiai apie Naujuosius Metus. Jie bus mūsų daiktininkų tautiniam stilijui pagaminti ir greičiausiai atspausdinti čekoslavakų spaustuose, nes ten gaunamos geriausios spaudzinimo sąlygos.

Garantijai (apdraudimui) savų pinigų reikia bent 2 milijonų dolerių arba 4 milijonų aukso rublių. Imant domėn kad Lietuva turi 3 milijonus aukso rublių gautų iš Rosijos, gi Lietuvos bankai garantuoja vieną trečdalį ir užsienio bankai kaip anglų, šveicarų, italių taip pat siūlo trečdalį, tai didelių keblumų su tvirtu savos valiutos apdraudimu nebūna. Ypatingai, kaip pažymi „Lietuvos Laisvė“ nr. 14:

„Jeigu dar bus gauta iš Amerikos aukso bei sidabro fondų aukų ir dolerių perlaidos iš Amerikos bei Lietuvos pinigų indėlių nenustos plaukti, tai mūsų pinigai turės tvirtą pamatą ir taip nuolat nesvyruos, kaip vokiečių ar lenkų markės“.

Šiuo Lietuva tikisi, kad mes lietuvių amerikiečiai paremsime pinigų leidimą. Aukso-Sidabro vėjus prasidėjo. Neapvilksime savo tautiečių, kurie vis tik įsitiki mumis ir pripažįsta mums žymią rolę Lietuvos pinigų leidžiant ir juos apdraudžiant. Tenebūnie nei vieno kurs negalėtų pasakyti, kad ir aš savo aukso bei sidabro išleidau pirmuosius Lietuvos pinigus. Skubėkime savo broliams talkon, skaitydami sau už garbę, galį taip svarbų Lietuvos ekonominį žygį paremti.

LIETUVOS MEILĖ BRANGESNĖ UŽ AUKSĄ IR SIDABRĄ. BET JEIGU MEILĖ BUS, TAI BUS LIETUVAI IR AUKSO IR SIDABRO.

NEMATO PRIEŽASTIES.

Visame margame pasaulyje pasitaiko, kuomet vienu kitu iš namų nuo savo tėvų pabėga paaugusios dukterys. Vienos bėga iš tėvų globos pakalbintos nedorų jaunikų, kitos — pikty žmonių. Dar kitos bėga į platųjį pasaulį ieškodamos kokių nors ypatingų nuotikių arba darbų.

Bet pastaraisiais laikais Suv. Valsitijoje jaunų mergaičių iš namų bėgimas virsta kaip ir kokia epidemija.

Iš New Yorko praneša, kad tenai 15-os ir 16-os metų mergaičių pabėgimai taip paplito, kad vietos policijos departamente įkurtas specialis biuras tik vienoms mergaitėms ieškoti.

To biuro viršininku yra moteriškė. Jina turi skaitlingą štabą agentų moterų ir vyrų. Tas biuras šiandien rupinasi ne vien New Yorko pabėgėlimis mergaitėmis. Iš visų artimesnių ir tolimesnių miestų, net iš svetimų valstijų gauna kasdien daugybę pranešimų apie pabėgusias mergaites.

Tie pranešimai tuojau įduodami biuro agentams. Gi agentai dienomis ir naktimis veikia geležinkelio stotyse, uostuose, garadžiuose, net tramvajuose ir požeminiuose traukiniuose. Daugybę pabėgusių atrandama viešbučiuose ir kabaretuose. Atrastos policijos pasiunčiamos atgal tėvams.

1921 metais viename New Yorko nuo tėvų pabėgo apie 100.000 nepilnamečių mergaičių. Tai baisi skaitlinė! Žymiai dalis visai nesusekta. Nežinia kur jos pragaista. Kai kurios susekamos praėjus keliems metams.

Tas biuras aiškina, kur tos mergaitės bėga. Dalis jų išvažiuoja į Kalifornijos miestą Los Angeles, kur nori palikti filmų aktorėmis ir pagarsėti.

Kita dalis patenka prostitucijos agentams. Šitos pažėminusios savo vertybę iš nuominimo žuva, kuomet neįstengia pasirodyti viešumon.

Trečioji dalis pabėgusių mergaičių kartais eina kokius nors mokslus, siekia aukštesnių idealų arba dirba dorai gyvenamos. Bet šių yra mažiau dalis. Jų dauguma pačios grįžta namo pas tėvus atsiėmusios savo tikslą. Amerikos visuomenininkai ir

visokios rūšies reformatoriai skaito žinias apie plintančią epidemiją ir tik linguoja galvomis. Neranda ir nemato to apsišėrimo priežasties. O juk ta priežastis taip aiški, kaip diena.

Ta priežastis, tai pačių tėvų kaltė. Jie mergelių dorai neaukleja. Taip nesielgia todėl, nes patys neturi tikybiniai-dorinio išauklėjimo. Dėlto ir augančios mergelės, lankydamos betikybines mokyklas, visai atbuktina savo gamtinius doros jausmus ir leidžiasi slidžiais keliais. Ten jos eina, iš kur smalsesnis vėjas pučia.

Jei Amerikai bus lemta ir ilgai džiaugtis betikybėmis mokyklomis, laukia mūsų didesnės nelaimės negu streikai, prekybos ir pramonės puikimas.

NAUJŲ KELIŲ BEIŠKANT.

Reikia pripažinti, kad socialūs klausimai labiausiai šiandien painūs suvokimo visą pasaulį. Mūsų visuomenėje indidivas (atskiras asmuo) kas kart daugiausia yra priklausomas nuo kitų savo gyvenime.

Ekonominė sritis nuostabią sumobilizavo rankas ir smegenis; kiekvienas sudaro atskirą tos begalinės armijos vienetą, ir noroms nenoroms yra masinės evoliucijos malonėje.

Nėra žmogaus kurs nesirūpinti socialiais klausimais jau tik dėlto, kad negali išvengti jų pasekmės, o kurios pareina nuo tokio ar kitokio klausimų rėšimo.

Dėlto mes visi privalome jais susidomėti, nešdami savo įdėlį juos rėdami; nes mes ilgiai skursime ir vargsime, jeigu jie būtų netikusiai išristi.

Užčiuopta branduolys.

Bet kaip ne vienas sociologas pastebėjo, socialūs klausimai yra doros klausimai, gi doros klausimas yra tikybinis klausimas.

Šit dėlko, sakytume, mes ilgai klaidžiojome. Mūsų visuomenės žymi dalis buvo pamiršusi šią pagrindinę tiesą. Tečiau galime džiaugtis matydami, kad net socialistai jau grįžta protan ir suprasti šią tiesą.

Iš visų socialių problemų, svarbiausia ir sunkiausia — darbo problema.

Šalis kurioje pramonė yra socialės struktūros raktas, darbininkų klausimas valdo visus kitus klausimus.

Niekuomet gyvenimas nematė tokios darbo ir darbininkų unijų organizacijos, kaip mūsų dienos.

O vienok, šis socialus organizmas, jo veikimas ir išsivystymas nepalengvino išspręsti vyriausią socialų klausimą: darbininkų problemą.

Socialistų išpažintis.

Neseniai Prancijoj „Visuotinės Darbo Sąjungos“ vadovas Paryžiuje pareiškė darbininkų klausimo krizę ir, akivaizdoje įvairių šūnėlių kuriais eina prie to klausimo, paskelbė: „butiną reikalą įkurti socialę moralę (dorą) organizuojant teisingumo santykius tarp tų kurie dalyvauja darbo klausime, ir individualę dorą vidujinio tobulinimosi, kurs privalo eiti iš darbo meilės.“

Aiškiau, šaukiasi socialės doros paremtos, iš vienos pusės, teisingumu tarp darbininkų ir darbdavių, iš kitos pusės, paremtos sąžiningumu ir darbo meile pas darbininkus. Šit ką socialistų vadovas skaito būtina sąlyga socialės problemos išrišimui.

Ta problema, jis sako, yra visų pirma doros klausimas; tai yra didelis žingsnis pirmyn. Bet ta socialė dora, ko ji verta ir kuo pasirems? Dar reikės keliolika metų palaukti kada socialistų patyra galutinai pripažinti kad tas doros klausimas yra esybiniai ir išimtinai susijęs su tikybinio klausimu. „Gi mūsų socialistai, kurie visu šimtmečių vėliaus velkasi už kultūrinių tautų socialistus, kada nors prieš prie tų pat išvadų. Nors ir susivėlavusius, mes visuomet juos sveikinsime susitike toje pat socialio klausimo rėšimo plotnėje.“

BROLAI! AUKSO-SIDABRO VAJUS NETRUKS PRABEGLI AR JAU AU KOJAI?

SESYT: LIETUVA MOKYTE ŽIURI Į TAVO AUKSINĘ SIRDĘ IR LAUKIA DOVANELES.

LIETUVIAIS ESAME GIME, LIETUVIAIS TURIME IR BUTI DAR SYKI LIETUVAI Į TALKA.

IS KATALIKŲ GYVENIMO.

KATALIKŲ MOKYKLOS AUSTRALIJOS PERSEKIOJIMAS.

Austrijos vyskupai gindami katalikiškas mokyklas nuo žiaurių valdžios persekiojimų, surašė rinktinį (kollektivų) protestą laišką, kurio ištraukos čia dedame:

„Yardan, taip vadinamos mokyklos reformos, rašo jie, porima ypatingai iš privačių mokyklų išbraukti religinės doros idealą. Valdžios švietimo programa nori sutverti prieštikybę mokyklą. Ji užgina mokiniams atlikti jų tikybines pareigas. Taigi valstybė perreina į svetimą jai sritį kišdamosi į Bažnyčios teises, kuri viena tegali nustatyti tikybinio auklėjimo praktiką. Šit dėlko bažnytinė valdžia buvo padariusi sutartį su švietimo vyriausybe ir buvo gavusi jos sutikimą, nustatė religinių lavinių tvarką mokykloje: malda prieš ir po pamokų, ežiimas prieš šventų sakramentų kelis kartus metuose, šv. mišių klausymas ir dalyvavimas procesijose. Šie tikybiniai laviniai papildė būtina tikybiniai — dorinį auklėjimą.“

Paišybės negalima išmokyti be lavinių; skaityti, rašyti, dainuoti tegalima išmokyti nuolatine praktika. Juo labiau tikybinis mokymas reikalingas lavinių, nes religija nėra gryna teorija bet visų pirma gyvoji praktika. Taigi, malda mokykloje prieš ir po pamokų yra savo vietoje.

Mokyklos valstybiniai įstatymai leidžia mokytojams teikti tikybiniai dorinį auklėjimą, tuotarpu Gloeck'o cirkularas (oficialus švietimo raštas) jį draudžia! Mes patol kelsime savo balsą pakol jis nebus atšauktas“.

Vis tai socialistų žadamosios tikėjimo ir sąžinės laisvės vaisiai! Lietuvoje jie taipogi savo iltis rodo. Dėlto lietuvių katalikai organizuojasi ir kovoja prieš Profesinę Mokytojų Sąjungą kuri nori subedieviuoti mūsų mokyklą. Tuotarpu kai kurie Amerikos lietuvių „katalikai“ ją šelpia. Kame protas?

Katalikybė ir Protestantizmas škotijoje. Metinėje konferencijoje „Protestant Reform Society“

konstatuota, kad škotijos protestantizmas smunka ir kad katalikų Bažnyčia vis labiau įsigali.

Sprendžiama besiremiant naujausia statistika kuri rodo, kad vis didesnis vaikų skaičius lanko katalikiškas mokyklas, tuotarpu protestantų mokyklų mokinių skaičius mažėja.

SKAITYTOJŲ BALSAS

(Redakcija neima atakomybės)

LIETUVA KRUTAMUOSE PAVEIKSLUOSE.

Kad labiau suartintus Amerikos lietuvių su jų tėvyne, atskiri asmenys, o pastaruoju laiku ir tautinės bendrovės pradėjo rodyti Lietuvos vaizdus krutamuose paveiksluose, kuriuos jie parvežė iš Lietuvos. Gi tenyksiems mūsų broliams jie nuveža vaizdus iš Amerikos.

Keletą sykių buvo rodoma Lietuva krutamuose paveiksluose Chicagoje. Buta ir gražių vaizdų, bet buvo ir netikusių, ypač suvargusių, senos, basos moterėlės; sustyrę, apžėlę, murzini žydai, susivėlę, brudo užpulti žigoni ir šiaip prasti vaizdai. Tokius vaizdus pamatę Amerikos lietuvių nusimena ir net nusitoja energijos tolesniai darbuotis tėvynės labui. O ką gi bekalbėti apie čion augusį jaunimą? Tokie išpučiai juos tik nuo tėvynės atšaldo.

Kas kita atrodytų, jei būtų rodoma Lietuvos kariuomenės vaizdai, maršavimai, maštinai, kariškas mokykla, fronto apkalai, batarijos, šarvuoti tankiniai, automobiliai, orlaiviniai ir kiti kariuomenės pabūklai. Seimo rumai, muzėjus, universitetas ir aplamai švietimo įstaigos drang su mokiniiais. Lietuva turtinga gražiais miškais, gejeliais, lankomis po kurias vingiuoja siauri platus upeliai. Juk ir jaunimo gyvoten apšėiai esama. Tokie vaizdai tik amerikiečius gali patraukti, jų širdyse Tėvynės meilę sužadinti.

Pastaruoju laiku Liet. Teatro B-vė rengiasi važinoti Lietuvon ir ten traukti paveikslus kurios beabėjo atveš amerikiečiams parodyti. Patartina sunaudoti pirmiausiai gražius vaizdus, kad vėliaus juos čion atvežus būtų kuo pasidžiaugti, pasigėrėti mums patiems, o kartu ir sveitintaučiams parodius.

Metinėje konferencijoje „Protestant Reform Society“

KATALIKŲ MOKYKLŲ AUSTRALIJOS PERSEKIOJIMAS.

„DRAUGAS“

šio leidinio išėjimo addicijomis

PRENUMERACIJOS KAINA:

Mėnuo \$6.00

Penk mėn. \$3.00

Prenumeratos mokslai įskaito. Laikas skaito nuo užrašymo dienos. Nuo Naujų Metų. Norint perlaikyti adresą, reikia prisiųsti ir senas adresas. Pilsnė, adresu: „Lietuvos Draugas“ arba „Lietuvos Pilsnė“ ir „Lietuvos Pilsnė“.

„DRAUGAS“ PUBL. CO.

234 So. Oakley Ave., Chicago.

Tel. Roosevelt 7791

dyti. Neužmirškime kad Lietuva yra grožybių ir dainų šalis!

Kaistis.

Anglijos moterys įsitikėjo savo galybė. Ligi šiol prielietos prie balsavimo į komunos Rumus, dabar jos stengiasi gauti teisės balsuoti ir Lordų Rumus. Konservatoriai stebisi ir klausia kada jų norai užbaigs siekiant aukščiausių viešojo gyvenimo funkcijų.

Gerai pritaikinti čėverykai, tinkamos formos, tiesiomis vidus šalimis geriausia priemonė apsisaugoti nuo kojų silpnumo, nuospaudų, „kornų“, kaip praneša Suv. Valsitijų Sveikatos Biuras. Tokie čėverykai tik nieko gero nepriduos kuomet kojos yra suparalizuotos, arba sužeistos kaip nors kitaip. Bet daugiausiai kojų ligų paeina nuo negerai pritaikintų čėverykų. (Foreign Language Inf. Service)

LIETUVIAI AMERIKOJE.

MISIJS.

Philadelphia, Pa. — Nuo 13 iki 25 d. birž., Šv. Jurgio parapijoje buvo šv. misijos, kurias davė tėvai Marjonai: kunigai Pijus Andžilins ir And. Cikota. Šių misijonierių pamokslai buvo nepaprasti, pamokanti, tikros liandies universito pamokos iš filozofijos, sociologijos ir gamtos mokslų srities. Mokino kaip žmogui tapti patenkintu ant žemės gyvenant ir amžinatvėje buti laimingu. Tokie pamokslai kiekvienam protanjančiam žmogui yra naudingi, kaip del sielos taip ir del kūno labo.

W.

LAI GYVUOJA — SAVA VALIUTA.

Kun. A. Petraitis.

BENDROS ŽINIOS IS ASTRONOMIJOS.

Astronomija yra ta gamtos mokslo dalis, kuri tyrinėja dangaus kūnus, jų judėjimus, suseka jų kelius.

Pakėlę akis dangun, matome didžiausią erdvę, kurios ribų negalime apinti. Koks begalinis jos aukštis ir plotis! Toji erdvė nėra tečiau tuščia; ji yra pilna dangiškų kūnų, kurie nuo seniausių laikų atkreipė žemės gyventojų dėmesį.

Tyrų gyventojai, diena ir naktį pasiėmę po atvira dangaus pastogę, pirmiausiai pradėjo domėtis žvaigždėmis. Jos mirkčiojo niekenu neklindomos: nei aukšti miesto namai, nei dirbtiniai žiburiai nestelbė jų grožės.

Giedrą naktį veizėdami į erdves matome nesuskaitomą daugybę žvaigždžių.

Vienos yra šviesesnės, kitos tamsesnės. Trumpai į jas pažvelgus, regis, jos ne kruta, savo vietos nemaino. Bet ilgiaus į jas išsiipnėjus pastebėsime, kad jos elenka į vakarus, arba kitap sakant, natydamai žvaigždė ant meridiano, viename mesui prasliakus ją matysime toje vietoje dvi valandas pirmiau.

Mūsų planetos gyventojai, pakol neturėjo laikrodžių, sulys žvaigždžių padėties sužinodavo nakties laiką. Ypatingai žemdirbiai tėjimo Grizo ratus prie polarinės žvaigždės.

Lietuvoje, šeiminingas keldamas savo berną sako:

— Raulai, kelt Grizo ratą jau ant stogo.

Bernas nežinodamas apie žvaigždžių eiseną, pasikąsę pakaušė atsiliepe:

— Tai koks biesas juos čia užkėlė?

Prisižiūrėdami žvaigždėms, matome jas ne vienodai šviečiant ir ne vienodas spalvos. Astronomai prilygina erdves prie lankos. Kaip lankoje matosi įvairiausių spalvų gėlės puokščiandios lankos ir pa-

trankiančios žmogaus aki, taip ir erdvės, Aukščiausiojo lankoj randasi įvairiausių spalvų žvaigždės, kurias mato per žiuronus.

Emersonas sako: „Jeigu į tulkstanti metų tik vieną kartą pasinodytų giedri naktis su visa savo grožybe, tai ją dainiai apdainuotų ir visa tai pasakomis pereitų į mitologiją. Dabar gi ji nedaro tokio didelio išpuolio, nes dažnai ją matome“.

Psichologija skiria žmogų nuo visų kitų gyvūnų. Visi kiti gyvūnai jaučiasi patenkinti, jeigu jie yra sotūs. Žmogui to negana. Jau mažas vaikas, įsikabinęs tėvo skverną, ką tik pamato, tuoj įdomanija, klausinėja: kas tas? ką tas reiškia? kaip tas vadinasi? ir t. t. Nors dar kundikas, tečiau ką tik pamato, tuoj nori suimti daiktą prieštį, kurios jis suprasti negali.

Nenuostabu, kad dangaus kūnai tolimiausioje praityje, kuomet mažiau suprantami buvo, patraukė prie savęs žmonių akis. Juk jau Abraomo laikais didžiausią žvaigždę arkturus buvo tuo vardu vadinami.

namai. Aigiptiečiai žiloje senovėje buvo padalinę padangę į dvylika dalių ir sustatę žodyną, kurio ir dabar mokslininkai naudojami.

Babilonijos mieste buvo dideliai reikšminga įstaiga žvaigždėms temyti.

Kiniečiai žinojo kad mūsų žemė yra planeta, tik gaila kad neturime žinių, kuom ji remė savo aiškinimą.

Sokratas aiškino, kad žemė nėra vidurinė pasaulio planetų. Gi Ptolomėjus buvo tam priešingas ir anot savo sugalvotos sistemos žemę padarė pasaulio centru (viduriu). Tai klaidą žmogės pamėgdžiojo iki astronomijos tėvo, kunigo kanoniko Mikalojaus Koperniko, gimusio vasario 14 d., 1473 m., mieste Torunio.

Kopernikas nepaprastai gabumų mokslavys, neįturt neturėjo žiuroni, nes tuo laiku dar jų nebuvo, gerai suprato planetų sistemos ir įrodė, kad saulė yra centras planetarės sistemos, o planetos josies vainikai besisuka savo masyje — saulė. Didelį planetų yra situonios: Merkurius, Venėra, žemė, Marsas, Jupiteris, Saturnas, Uranas ir Neptūnas. Be šių astoninių didžiųjų planetų, mūsų sistemoje yra daug planetoidų arba mažų planetų. Ju ikios yra tarp Marse ir Jupiterio. Mažosios planetos visos keliauja apie saulę.

Prie saulės vaikų priklauso dar labai idomus dangiški kūnai — kometos. Grįžikai jas vadindavo plaukuotomis žvaigždėmis.

Nuo mažos mūsų žemės, ant kurios Visagallo ranka mus patalpino, keliameis atstais, iš kur pažinsime saulės sistemą.

Pažvelgę nuo saulės į jos planetų sistemas į šali, atrasime antrą didesnę sistemą; ana pus tos išvysime trečią ir taip toliau. Proto ir akies, vedini prieisime ribas už kurių yra mums nežinomos erdves. Čia tai savitai skverbiasi pranašo Izajo šėsitartimas: „Pakelkite savo akis aukštyn ir apsižvelgylkite, kas tai visa sutvėrė“.

(Bus daugiau)

S

DEMAGO

SE

Jau gar darbo su dangi dar sia nesumi mios, tad kipo visok mi „prie kams jie į šai šaukia, ti šiandien rka ir ant ti roju.

Tie visi ji darbin kas kiti, k magogai i bininkams pragaisti. bininkams savo parti lengvą gyv bininkų pr

Kad taip matome ir die darosi ge raudom kai šaukia, proletariatu vardu jie s be.

Kuomet tē despotų bėnatai an ševikai. despotizma ra įrašiusi tie demagogai, kad bininkų roj tų sau jau įsigiję roj žmonių didyn ir i to.

Pirmiaus pakelti ter ir sugriauti nus žmonių dydami, lig pat trumpu ko sugriauti rio šiandien

Soc KAT

KL. 1.

principales

At. Pri organizuotis pavieniais, k mainymas d darbininkas myboj (proc ninkų dalyvu me ir nuosa ga pašaukim laikymui ir nimas bereik joj; sistemai laikinti indu aimas darbo igos; pageri priemonės di nustatyme de praplietime t ninkų.

SĖJIKAS.

DEMAGOGAI RAUDONUOSE RUBUOSE.

Jau gana ilgus metus eina darbo su kapitalu kova. Kadangi darbą sudaro daugiausia nesusipratusių žmonių minios, tad prie darbininkų priekio visokios rūšies nekvečia „prieteliai.“ Darbininkams jie į ausį kugžda ir viešai šaukia, jog reikia sugriauti šiandieninę kapitalistinę tvarką ir ant jos griuvėsių įkurti rojų.

Tie visi šaukliai ir tariamieji darbininkų globėjai nėra kas kiti, kaip tik paprasti demagogai ir sukčiai. Jie darbininkams ne rojų rengia, bet pragaištį. Ne gerovės jie darbininkams ieško, bet stiprina savo partiją, kad įsigijus sau lengvą gyvenimą, mintant darbininkų prakaitu.

Kad taip yra, mes geriausia matome ir girdime, kas šiandien darosi Rusijoje. Prisidengę raudonu apsiaustu bolševikai šaukia, kad jie kovoja už proletariatą. To proletariato vardu jie sugriovė visą valstybę.

Kuomet rusų tauta nusikratė despotų ir autokratų, kaip benatai anų vietas užėmė bolševikai. Prasidėjo baisėnis despotizmas, kurio ligi šiol nėra išėjusi Rusijos istorija. Ir tie demagogai dar ir šiandien šaukia, kad jie kovoja dėl darbininkų rojaus. Tiesa, jie patys sau jau kelinti metai turi įsigiję rojų. Tačiau darbo žmonėms vargai nuolat eina didyn ir jiems galo nesimato.

Pirmiausias jų darbas buvo pakelti terorą „buržuams“ ir sugriauti kapitalą. Milionus žmonių jie pragaišino žudydami, ligomis ir badu. Taip pat trumpu laiku jiems pavyko sugriauti ir kapitalą, be kurio šiandien jokia valstybė negali gyvuoti.

gali gyvuoti.

Šiandien tos raudonosios gaujos pamatė, kad be kapitalo ir joms pačioms darosi ankšta net erdviausiose butuose ir rūmuose, kad darbininkai su valstiečiais ima nerimauti. Dėlto ima šauktis užsienių kapitalo, kad galėtų Rusiją ir jos pačius.

Bet tas šauksmas neduoda jiems geistinių pasekmių. Nes jų valdžia nepastovi, kibo nei ant plauko. Nepastovi gi valdžia negali duoti reikalingos garantijos užsienių kapitalui, kad jo idėliai tikrai bus saugojami, kad jie nepažūs, galop, kad patys bolševikai jų idėlių neužgrobs.

Žinodami, kas darosi Rusijoje, dėlto patartina darbininkams saugotis tų raudonųjų rubuose demagogų. Kilus nesusipratimams su kapitalu, darbininkai privalo pasirinkti doras žmones ir juos autorizuoti vesti darbo reikalus. Kilus streikui, iš savo tarpo paginti visokius socializmo katekizmo skelbėjus. Nes tie raudonskuriai neieško darbininkams bent kokios laimės, tik stengiasi darbininkus išnaudoti.

Nors kartą turime atvirai pasakyti demagogams, kad jie paliautų su savo sukybėmis ir eitų šalin iš mūsų darbininkų tarpo.

Paprastas Darbininkas.

ANGLEKASIŲ STREIKO KLAUSIMAS.

Birželio 27 d. iš Washingtono paduota tokia telegrama apie anglekasių streiką:

Prezidentas Hardingas nusprendė atlikti deciduojamą žingsnį reikale užbaigimo didelio anglekasių streiko. Tuo pat trumpu laiku jiems pavyko sugriauti ir kapitalą, be kurio šiandien jokia valstybė negali gyvuoti.

tyt, prezidentas jam išdėstė taikos planus ir visus projektus, kokių būdu anglekasiams susitaikinti su kasyklų savininkais.

Kiek žinoma, anglekasių prezidentas Lewis iš savo pusės nežadėjo nieko ypatinga streiko užbaigimui. Visgi jis sutiko pasidaruoti, idant sušauktų prezidento konferencijoje dalyvauti visų distriktų atstovai.

Tai konferencijai projektas pagamintas. Jis pavestas Komercijos sekretoriui Hooveriui. Šis turės susinešti su anglių kasyklų savininkų sąjungomis ir tų atstovus pakviesti konferencijon. Konferencija turi įvykti artimiausiomis dienomis. Tačiau pats projektas nepaskelbtas viešumon.

Prezidentas grumojas.

Washingtono valdiškose sfereose kalbama, kad prezidentas Hardingas nusprendė streiko užbaigimui panaudoti visą savo energiją ir, prireikus, net sau prieinamas spēkas. Nes šis streikas jau užtektinai įsidė visuomenei.

Suprantama, tie prezidento grumojimai galės būti vykdomi tik tuomet, kuomet abi pusės neras susitaikymui priemonių arba laikysis savo atkaklumo.

Tečiaus taip ilgiau negali būti, kai kad šiandien yra.

Jei kartais abi pusės nesusitaikytų, tai kalbama, kad vyriausybė gali laikinai užimti kasyklas ir vesti darbus. Taip pat gali pasiūsti kariuomenę saugoti tas kasyklas, kuriose savininkai norės pradėti darbus.

Gali būti kitaip.

Bet prezidento Hardingo kabineto nariai spėja, jog nekuomet neįprastai tas, idant vyriausybė pakiltų prieš streiką, ty. prieš pačius anglekasius.

Darbo sekretorius Davis, kuris susipažinęs su streiko situacija, tvirtina, jog bus apsiėmę be griežtų priemonių. Jo nuomone, abi pusės konferencijoje susitaisyti mintimis ir

DARBININKAI VIENYKIMES

Socialistai ir įvairaus plauko bedieviai, budami vilkais, o prisidengę avies kailiu, šaukia visa kakarine: „Eikite prie mūsų, nes mes esame vienintelė jūsų išganymo viltis. Mes kovojame už darbininkų buvį, tik mes tegalime jus padėti iš kasyklų žemiškąjį rojų.“ Tokiais ir kitokiais gražiais o-balsiais socialistai vilioja darbininkus į savo „kromelį.“ Tiesa, jie ir turi patraukę šiek tiek trumpai mąstančių darbininkų po savo globa ir veda juos prie „žemiško rojaus“ kur darbininkai kraujuose ir ašarose brado.

Pažvelgkim mes į Rusiją, kur visa valdžia ir dirbtuvės yra jų rankose, koki ten darbininkai rojų turi. Industrija su smulkia iki žemiausio laipsnio, žmonės neturi ką valgyti nei apsidengti. Kaip laikraščiai praneša, kad žmonės iš bado kasa iš žemės lavonus ir juos valgo. Taigi net plaukai šiaušiasi pamintijus, kas deda si socialistišką Rusijoje. Do-

ra taipgi nupuołusi iki žemiausio laipsnio. Moteris ir merginos neturi jokių teisių. Jos pavergtos, padarytos vyrų vergėmis. Žudymai, plėšimai, vagystės, girtuoklystė ir kitokios nedorybės jau yra pasiekusios aukščiausio laipsnio. Taigi socialistų pažadėtasis žemiškasis „rojus“ yra baisėnis už patį pragarą...

Brangūs broliai darbininkai, mes spieskimės po Kristaus vėliava, nes Jis tik yra mūsų tikrasis Vadas, kuris pakėlė darbininkų luomą lygių kitiems. Juk istorija parodo, kad prieš Kristaus atėjimą į pasaulį, darbininkų klasė buvo visiškai pavergta. Ji ne-veikiai įvyks taika.

Anglekasių organizacijos prezidentas Lewis labai geidžia, kad streikas kuoveikiai baigtusi. Jis sako, kad ateinantį mėnesį Suv. Valstijos pirmu kartu pajus pavojų pri-trukus kuro, jei veikiai nesibaigs streikas.

buvo skaitoma žmonėmis. Kiekvienas ponas turėjo dešimtimis tukstančių vergų, kurie jiems dirbo be jokio užmokesnio. Tieji ponai su jais elgėsi žiauriausiai. Šiandien civilizuoti žmonės nesielgia taip žiauriai nei su gyvuliais, kaip jie pasielgdavo su žmonėmis-vergais. Jūs parduo-davo, mainydavo ir užmušdavo ir už tai neturėdavo jokios atsakomybės. Taigi toks tai buvo darbininkų padėjimas prieš Kristaus atėjimą į šį pasaulį.

Bet štai, Kristus atėjęs į šį pasaulį palios savo darbininkus iš tos baisios vergijos ir pakėlė jų luomą lygių kitų. Kristus pasakė, kad Dievo akyse lygūs yra darbininkas ir ponas. Ir daug katalikų Bažnyčia turėjo vargo ir darbo, kol milijonus vargšų ištraukė iš turtuolių baisesnės jungo...

Katalikų Bažnyčia rupinosi darbininkų gerove nuo pat aušros, istorijos pradžios ir dar smarkiausiai tebesirupina. Tas mūsų ponams socialistams labai nepatinka. Bolševikų laikra. „Laisvės“ viename num., baisesiai užsiuola ant gerb. kun. F. Kemėšio, kam jis, girdi, taip užstojo darbininkus. Kam jis rupinasi darbininkų reikalais. Juk kunigui esą tik Mišios laikyti, o ne darbininkų reikalais rupintis. Taigi matome, koki tie ponai socialistai yra darbininkų „užtarytojai.“ Jiems tik rupi darbininkai tiek, kiek jie iš jų gali pasinaudoti.

Gerbiamieji, mes susipraskime ir vienykimės į tokias organizacijas, kurios stovi ant Kristaus pagrindų ir kurios ištikrųjų rupinasi darbininkų reikalais. Mes turime Lietuvių Darbininkų Sąjungą. Ji susideda iš krikščionių darbininkų. Ji turi savo laikraštį „Darbininką“, kuris išeina tris kartus į savaitę. Šis laikraštis rupinasi darbininkų reikalais ir gina juos nuo kapitalistų išnaudojimo.

Jeigu visi darbininkai būtų ant tiek susipratus, kad jie visi susiorganizuotų į sąjungas, o tos sąjungos vėl į są-

jungas ir tos sąjungos vėl į vieną didelę Federaciją, tuomet tai kapitalistai būtų priversti skaitytis su darbininkais. Bet dabar to nėra. Mus dabar skriaudžia ir išnaudoja visokiais būdais. Jeigu mes butume tinkamai organizuoti, tai mes stačiai pasakytume darbdaviams, kad mes statome tokias ir tokias sąlygas, kad mes reikalaujame į dieną dirbti tiek valandų, kad mums užmokėnis būtų užtenkamas išmaitinti šeimyną ir kad galėtume gyventi kaip žmonės. Mes tuomet pareikalautume, kad nelaimė patikus nelaimingojo šeimynai būtų mokama pensija. Kada mes busime organizuoti, tuomet mes galėsime tinkamai save ir savo šeimyną aprūpinti. Užtai visi stokime į LDS. ir sujungę savo jėgas kovokime su kapitalistais, kurie taip drąsiai ir nesąžiningai mus išnaudoja.

Zvalgaitis.

VEL KITAS MILŽINIŠKAS STREIKAS.

Suv. Valstijų vyriausybė per tris pereinčius mėnesius nieko neatliko, kad sutaukintų streikuojančius anglekasių su kasyklų savininkais. O juk anglekasių streikas milžiniškas, kokio dar niekuomet nebūta S. Valstijose. Gana jis ir pavojingas. Tačiau vyriausybė nusistatė pasilikti neutrali.

Anot žinių iš Washingtono, šiandien vyriausybė jau labai susirūpinusi tuo streiku ir nusprendusi šaukti konferenciją. Didelis anglekasių streikas dar nebaigtas, kad štai liepos 1 d., kyla dar didesnis streikas.

Darbininkų galybė.

Anglekasių streike dalyvauja apie 600 tukstančių darbininkų. Bet geležinkeliečių streikan žada prisidėti du kart daugiau darbininkų, ty. apie 1,200,000 žmonių.

Tokį streiką tikrai galima skaityti ne vien milžinišku, bet ir labai pavojingu visai valstybei. Milionui darbininkų pakėlus streiką turi sustoti va-

žinėję traukiniai. Nevažinės traukiniai, didesni miestų gyventojams kaip bematai pradės grumoti badas. Sustos darbai dirbtuvėse. Nebus duonos, pakils škurdas. Galop darbininkų bruzdėjimai.

Vyriausybės atsinešimas.

Sustreikavus anglekasiams šalies vyriausybė eldė savo neutralumą. Tačiau ta pati vyriausybė kitaip atsineša apie žadama kilti geležinkeliečių streiką. Vyriausybė grumojai imtis kuoasčiausių priemonių prieš streikininkus.

Daugelio žmonių nuomone, geležinkeliečių streikan stumia ne kokia prabanga ar koki kiti žygiai, bet vargas. Pernai jiems žymiai apkarpyti uždarbiai. Šimet tas pat daroma. Tuotarpu neatsižvelgiama į gyvą faktą, kad gyvenimas darbininkui su šeimyna pereinčius du metu labai mažai atpigo.

Normaliai laikai.

Štai kadir maisto kainos vis nepastovios. Paties Darbo departamento statistikų biuro kas mėnuo skelbiamos žinios apie kainas tai geriausia patvirtina tą faktą, kad gyvenimas šiandien beveik neatpinga. Vieną mėnesį šiandien beveik neatpinga. Vieną mėnesį maisto produktai atpinga keliais nuosimėjais, tai kitą mėnesį ir vėl brangsta.

Neatpinga kaip reikiant nei kiti gyvenimo reikmens. Tuotarpu darbininkui užmokėnis mažinama ir jam sakoma, kad tas reikalinga belaukiant normalių laikų.

Gerai. Normalius laikus reikia grąžinti. Tų laikų daugiausia pasiilgę patys darbininkai. Tačiau reikia tas daryti ne vienų darbininkų lėšomis. Tegul prie to prisideda ir turčiai. Tegul ir jie susiaurina savo aukštas pajamas ir didelius pelnus. Žmonių kova už buvį nepasiliauja.

ISBUDINKIME PASKUTINIUS MIEGALIUS LIETUVOS DARBUI.

nėra abejonės. Maisto produkcijos reikale kooperatyvų rinkų susivienijimas tarp ukininkų, gali būti didžiai naudingas pirkėjams ir vartotojams.

Kl. 4. Kaip priemaišos (adulteration) gali būti sumažintos?

At. Priemaišos gali būti sumažintos įvedant tam tikrus įstatymus ir aštrias priežiūras. Jei pirkėjai būtų susiorganizavę į kooperatyvus darugijas, jų įtėkmė inspekcijoj ir pramonėj būtų daug reišianti.

Kl. 5. Kaip kredito sistema gali būti pagerinta?

At. Kredito sistema gali būti pagerinta su pagalba kooperatyvių bankų ir reguliavimu bankų sistemų, taip, kad pirmenybė būtų duodama išdirbėjams, vietoj spekuliantams.

Kl. 6. Kokia yra Bažnyčios pažūra į kooperatyvius judėjimus?

At. Bažnyčia neturi oficialio mokslo tame klausime, bet nuo vyskupo Ketteler iki dabarties, katalikų vyskupai ir kunigai yra pasižymėję kaip rėmėjai ir darbuotojai šiame klausime. Kooperatyvės draugijos pirkėjų ir pardavėjų labiau tin-ka katalikų principams negu bile kita ekonominė sistema. Kooperatyvės draugijos atgaivina ir palaiko pavienius individualų galę ir suvienija juos kaip vrtitus individualus į brolišką veikimą.

Sėlaitis.

Socialio Klausimo KATEKIZMAS.

Gamybos srity.

Kl. 1. Kokios yra pageidaujamos principinės permamos gamybos srity.

At. Pripažinimas darbininkams teisių organizuotis ir tartis su darbdaviais, ne pavieniais, bet organizuotais; laipsniškas mainymas darbininkų padėjimo, taip, kad darbininkas taptų dalyviu, o ne tarnu gamyboj (produkcijoj), kas reikštų darbininkų dalyvumą valdyme, pelno pasidalini me ir nuosavybėje. Be to, yra reikalinga pašaukimo auklėjimas; įstatymai su laikymui ir mažinimui bedarbės, prašalinimas bereikalingų aikvojų produkcijoj; sistematiškas būdas sustabdyti ir sutaukinti industrijuinius ginčus; sutrumpimas darbo valandų, kur dar jos yra per ilgos; pagerinti apsaugos ir sanitarijos priemonės dirbtuvėse; išleidimas teisių nustatyme darbininkų algų, palaikyme ir praplietime tikėjiminės doros tarp darbininkų.

Kl. 2. Kaip darbininkai gali būti patraukti prie gausesnės gamybos?

At. Jie gali būti patraukti prie gausesnės gamybos, jei jų darbas bus tinkamai apmokamas, jei jie turės didesnę įtėkmę į darbo aplinkybes, jei jie turės progą gauti patarimus nuo darbdavių apie gamybos metodus ir jei jie bus prileidžiami dalintis perviršiu, kurį darbas atneša.

Kl. 3. Kas turėtų būti mokinama pašaukimo auklėjime?

At. Pašaukimo auklėjimas yra geras dalykas taip ilgai, kol jis pagelbsti protą ir valią auklėti. Jis neprivalo būti teikiamas specialėse mokyklose, ar kitokių būdu stengtis atskirti darbininkų vaikus į tam tikras žemesnes klases. Jis privalo būti praktiškas, teoretinis ir kultūriškas.

Kl. 4. Kaip gali būti sumažintas aikvojimas gamyboj?

At. Įvairiais būdais ir priemonėmis, kurios padarytų darbininką labiau patraukiantį prie jo darbo; ganėtinu iklavinimu pramonėj; naudojant geriausios rūšies mašinas ir išplatinant moraliską atsakomybę tarp visų darbininkų.

Kl. 5. Kaip gali būti bedarbių blogumai sumažinti?

At. Bedarbių blogumai gali būti sumažinti keliais būdais. Valdžios pasidar-

bavimas, susilpnėjus pramonei, būtų viena svarbi išeitis. Susivienijimas tautiškų darbo biurų su valstijos (state), miestų ir privatniais biurais; socialė apdrauda nuo bedarbės; domė darbdavių samdant darbininkus: samdyti tokius, kurie tikrai atitinka tam darbui. Sezoniški darbai turėtų būti taip sutvarkyti, kad prasti laikai apsireikštų vienam sezone, kada kitame yra geri.

Kl. 6. Kaip pramoninė taika gali būti paaugdyta?

At. Pramoninė taika gali būti paaugdyta reguliaria sistema, variantės draugė darbdaviams su darbo unijoms. Darbininkų taryba panaši į Tautišką Karės Darbininkų Tarybą (National War Labor Board), arba komisiją, kaip, kad patarė prezidentas Wilson, Antroj Industrijinę Konferenciją, jei pastaroji būtų darbo unijų priimta. Priverstinis ištirimas ginčų tarp darbdavių ir darbo unijų būtų didžiai naudingas ir pageidaujamas. Atitinkamos darbininkams algos, dalyvumas valdyme ir pelno pasidalinime. Ir kitos priemonės, paaiškintos pirmame klausime, turėtų įtėkmę.

Kl. 7. Kokią įtėkmę turi tikėjiminės doros principai į klausimą pramonės taikos?

At. Teisybė, meilė, žmogaus kiltumas ir brolybė yra dalis religijos mokslo. Jei būtų pasekti, suteiktų pramoninę taiką.

BLAIVYBĖS DIRVA.

PRIEŠALKOHOLINĖ VA-
SAROS SAVAITĖS

Norėdama sukelti priešalkoholinio susipratimo mūsų tautoje, kad pajautų karaliui, žmogžudžiui alkoholiui vergavus, „Blaivybės“ Centro Valdyba savo posėdyje gruodžio mėn. 5 d., 1921 m. nutarė kasmetai daryti dvi priešalkoholines savaites: vieną — žiemos, antrą vasaros metu.

Pirma tokia savaitė jau buvo apvaikščiujama šimet nuo 29 d. sausio iki 5 d. vasario mėnesio.

Dabar, vasarai besiantinant, šiuo skelbiame, kad „Priešalkoholinė vasaros savaitė“, bus apvaikščiujama pradedant sekmadienį 18 d. ir baigiant sekmadienį 25 d. birželio mėnesio.

Skirdama vasaros savaitę, „Blaivybės“ Centro valdyba taiko, kad jai įteiktų 24 d. birželio — diena šv. Jono Krikštytojo, kurs per visą savo gyvenimą ant žemės jokių svaiginamųjų gėrimų neragavo ir žuvo, pasigėręsiam karaliui Erodui įsakius jam galvą nukirsti.

Šventame Rašte pasakyta, kad V. Dievo siųstas arkangelas Gabrielius, pranešdamas Zakarijui apie šv. Jono Krikštytojo gimimą tarp kitko yra apie jį taip pasakęs:

„Bus didis Viešpaties akys, vynu ir jokio kito svaigaus gėrimo negers, ir bus pripildytas šventosios Dvasios“ (Luk. I 15).

Tas šv. Jono Krikštytojo, tikrojo abstinento, pavyzdys reikėtų mums visiems krikščionims katalikams sekti, ypač šiais kringais mūsų tautai kryžkelės laikais, kada kaskart labiau ir labiau užlieja mūsų Tėvynę Lietuvą alkoholio tvaņas, kuriame ir dvasia ir kūnu skurstame ir žūstame, kada stengiamasi užkirsti visą mūsų tautą materializmu, tykančiu joje nuslopinti idealizmą ir per ištvirkimą išsigimimą privesti ją prie pražuties. Juk ir ta pati alkoholizacija yra nekaskita, kaip materializmo reiškinys.

Butų labai sveika, naudinga ir pavyzdinga, jei per tą priešalkoholinę savaitę mūsų tauta su visais savo inteligentais priešakyje nelankytų karciamų ir negertų jokių svaiginamųjų gėrimų: alaus, degtinės, likierų ir kitų. Bent per tas aštuonias dienas pasirodykime esą tvirtabūdžiai, susilaikykime nuo alkoholinio nuodų ir tokiu būdu sutauptų pinigų nors dalį paaukokime savo tautos reikams.

Ne tik „Blaivybės“ skyriai, bet ir visos mūsų aukos katalikų visuomeninės organizacijos: sąjungos, draugijos, bendrovės ir tt., labiausiai gi gerbiami kunigai, mokytojai, mokslo einančioji jaunomėnė šiuo yra kviečiami pagalbos tos savaitės apvaikščiujama savo apylinkėse tinkamai paruošti ir tvarkingai atlikti. Labai pagėdaujama, kad kiekvienoje parapijoje, kiekviena-

me sodžiuje būtų kas nors padaryta, kas atkreiptų dėmesio į alkoholio pragaistumą.

Šių metų „Priešalkoholinėje vasaros savaitėje“ reikia visų labiausiai kreipti dėmesį į alkoholio nuodų kenksmingumą vaikams ir jaunimui. Tuo tikslu patariame kiekviename mieste ir miestelyje sekmadienį, birželio 25 d. padaryti vaikų ir jaunimo demonstraciją prieš alkoholį. Tą dieną reiktų visi parapijos vaikai nuo 7 iki 13 metų ir jaunimas nuo 14 iki 18 metų pakviesti į miestelį, pasimelsti bažnyčioje, prašant V. Dievo palaimos ir pagalbos sunkiam mūsų Tėvynės blaivinimosi darbui, paskui trumpai papasakojus jiems apie alkoholio nuodų kenksmingumą, padaryti iškilmingą eiseną su muzika, dainomis ir prakalbomis, nesant plakatų su atitinkamais parašais ir apsisojant ties parapijos klebono butu, ties valdžios valdybos butu, ties mokykla ir tt.

Tat visi, kieno širdyje mūsų tautos meilė dar nėra užgesusi, kas yra susirūpinęs mūsų Tėvynės Lietuvos ateitimi, te malonėje padėti mūsų tautai pasiluosuoti iš karaliaus Alkoholio vergijos, kuri yra daug baisesnė ir pavojingesnė, negu visos kitos vergijos, kurias jai išvargti teko.

Tiktai blaivioms tautoms priklauso ateitis!

„Blaivybės“ C. Valdyba.

NEMALONUS REGINYS.

PAKUONIS, Kauno apsk. Netyčiomis teko važiuoti per šį bažnytkiemį. Vos įvažiavus miestelį, tuojuos visur išvydau žaliuojančias smulkių iškasas. (Tečiau nenorėjau tikėti, kad tai būtų smulkės iškasos sulūžusiame namelyje prie pat mokyklos, bet prieš arčiau įsitikinau, kad ištikrųjų smulkė, kurią nuo mokyklos skiria ne didesnis 5 siekių tarpas. Klausinėju pažįstamų — dėlko leidžiama čia nuodėti jaunų kudių širdis? Išrinkome, sako, viršaitį ir tarybą, rodos, gerus žmones, bet dabar — Dievas žino, kaip jį pavirto. Milicija, sako, kurios pareiga būtų pridaboti įstatymų vykdymą, taip pat nemato smulkės šalia mokyklos. Išėjus vokiečiams — turėjome net telefoną valsiuje, o dabar jau ir tą savivaldybė suardė, mat mažiau visokių reikalų busia, nesant telefono.

Gėda tamsuoliams! Pravarčiau butų, kad apskričių viršininkai arba valdyba, pirmininkai lankytų valdžius ir uoliai pridabotų įstatymų vykdymą.

TAI BENT GERĖ.

LEIPALANGIS, Seinų apsk. Tulas laikas atgal susirinkus Vaclovų kompanijai nuėjo į smulkę gerti. Gerė taip, kad net pradėjo kuolę ir peilių peštynes. Vieno labai bauriai galva peiliu subadyta ir lie nuo kuolų apdaužytas. Gydymo jam spėja mirti, o jei liks gyvas, tai busias bevienu parapijoje, kiekviena-

ŽINIOS IŠ DETROITO.

Kronika.

Birž. 18 d., po pamaldų, L. Vyčių 102 kuopa surengė pikniką Apyšalės darže, kur buvo susirinkę visų Detroito jaunomėnė. Griežė Bukanto orkestra. Jamimas žaidė bolę ir kitus žaidimus. Žodžiu sakant, buvo kiekvienam malonu leisti laiką minėtame piknike. Tarpe svečių žymesnių asmenų, buvo atsilankę kunigai J. Čižauskas ir Ig. Boreišis, T. Laučaitė, klier. M. F. Daumantas ir eilė kitų.

Birž. 14 d., L. Vyčių 79-ta kuopa turėjo mėnesinį susirinkimą. Tarp kitko nutarė laikyti milžinišką Detroito Vyčių išvažiavimą rugpjūčio mėnesį. Išrinko komisiją sudarymą projekto. Išrinko naują kuopos valdybą: Pirmin. Petkus, vice-pirmin. Keršauskas, raštin. Tvarakauskas ir kitą mergaitę, kurios vardo nepažinau. Susirinkime dalyvavo poetas (Zilvitis) K. Jonaitis ir kl. M. Daumantas, ką tik grįžęs iš seminarijos, kun. J. Čižauskas ir vytytis M. Šimoniš. Susirinkimas buvo gyvas ir rmtas.

Seimo rengimo komisija stropiai dirbtojasi dėl L. Vyčių Seimo. Jau pradėdama rengtis prie koncerto. Rengime vadovauja pats kun. J. Čižauskas, vienas iš gabiausių pianistų Amerikoje. Bus staryta šimkaus „Išėjis“, be to bus įvairių dainų ir muzikos tvarinių. Dianoos Detroito gabiausi dainininkai. Vakariniui programai jau ruošiamas. Garsinamaj programai jau ruošiamas. Išvažiavimui prieš pat L. Vyčių Seimą vieta jau yra nužurima. Nėra abejonės, jog Vyčių Seimas bus surengtas kuopukiausias.

Birž. 17 d., Lietuvių svet., įvyko L. Vyčių Seimo rengimo komisijos posėdis. Daug ko tartasi. Giedrininkams atstovams kambarius komisija jau pažymėjo, tuojuos suras. Detroito baseolininkai mano rengti rungtynes laike Vyčių Seimo. Tam tikslui vieta ieškoma. Nutarta rengti prakalbas pirmą Seimo vakarą, kame bus pakviesti įžymūs kalbėtojai. Bus skaitomi referatai iš Vyčių istorijos ir tt.

Moterų Sąjunga girdėsi smarkiai pradėjo veikti. Motinos dienoje surengė įvairią programą motinų pagerbimui. Eina paskalos, jog moterų rengia milžinišką išvažiavimą 15 d. liepos, Apyšalės darže. Jos žada išgalvoti ką nors tokio naujo, kad parodžius kitoms kolonijoms ką Detroito Sąjungietės nuveikė. Valio, Detroito Sąjungietės!

Pastaruoju laikų darbai Detroito pradėjo eiti gerai. Tik nežinia kaip ilgai taip bus. Daug žmonių jau suvažiojo Detroitan. Trumpeji ateity bus sunku gauti darbo čionai atvykusiems, nes gyventojų skaičius kasdien didinasi. Tai tiek tuatarpu. Kita karte parasyti daugiau apie šios kolonijos darbuotę. Matuši.

Pirmos kolonijos.

Birž. 25 d., 8-9 val. ryt., Sv. Jurgio parapijos mokyklos berniukai ir mergaitės iškilmingai priėmė pirmą Sv. Komuniją. Gražų įspūdį darė toks vaikų gražus išmokėjimas. Už tai priklauso garbės seserims ir kun. Čižauskui, Reikia pasakyti, kad per sv. Mišias gerb. kun. J. Čižauskas pasakė tinkamą vaikams ir tėvams pamokslą. Turbut retai taip pasitaiko, kad tėvas yra savo dukrelės neprietelius.

Buvo atsitikimas toks. Atėjo mergaitė pas kun. J. Čižauską, atsilaukus verkdamas skundėsi, kad jos tėvas sakęs, jei ji eisianti prie sv. Komunijos, tai jai gyvai skurū nupulsias. Kun. Čižauskas girdėdamas mergaitės nusiskundimą stebėjosi iš tokio kietasirdžio tėvo, bet mergaitė davė gražius pamokymus, taip, kad mergaitė galėjo viską atlikti ir jos tėvas skuros nenulupo. Žmonės, girdėdami kun. Čižausko pamokslą tokiu žodžiu ir mergaitės gailėtinumą, dauguma net verkė. Gaila, kad atsiranda tokių tamsių žmonių, kurie nebe-mato šviesos per savo pilkas akis.

Aukso-sidabro aukos.

L. L. Paskolos stotis pradėjo Aukso-Sidabro vaju. Kas jaučiasi lietuviu, myli savo tėvynę, privalo kiek nors aukoti savo tėvynėi. Aukos yra priimanamos Sv. Jurgio mokykloje. Gali kas vakarą atnešti aukso ir sidabro, o jei kas neturi, gali aukoti pinigais. Kas iš detroitiečių rūpins vaikų tėvynę?

Piknikas pavyko.

Birž. 25 d., įvyko sv. Jurgio parapijos piknikas p. Apyšalės darže. Jis gerai nusisekė, žmonių buvo skaitlingai atsilankę. Pelno parapijai liks.

Nepaprastas Vyčių piknikas.

Liepos 4 d., L. Vyčių 79 ir 102 kuopos rengia nepaprastą pikniką. Jis bus Apyšalės darže, pradžio 10 val. ryt. Dainuos abiejų Vyčių kuopų chorai, kalbės gabūs moksleiviai, gerb. kl. M. F. Daumantas ir gerb. Vadas Sodaitis, bus lietuviški žaidimai. Tikimės, kad bus svečių ir iš kitų kolonijų. Todelei šis Vyčių piknikas ir bus vienas iš gražiausių piknikų. Kas nori linksmiai laiką praleisti, pasiklausyti puikių dainų, išgirsti gražių moksleivių prakalbų, važiuokite į Vyčių pikniką!

L. Vyčių 102 kuopos basebistai taip šauniai pradėjo basebist žaidimą, kad kada tik su kuop žaidžius, visada išlaima. Visi valdiniai yra čia augę, su kiti kaip nemirė, beje visada ir laimėti. Pagrindas dalykas, kad imasi sporto.

Pradžioje liepos mėn. LDS Michigano ir Ohio valst. Apakričio delegatai važiuos į suvažiavimą Clevelande, aptarti LDS. Apakričio reikalus.

Laimingos kelionės delegatams.

RENGIA DIDŽIAUSIA ESKURSIJĄ
LIETUVON

VYTAUTO BENDROVĖS PIRMININKAS ir SENIAUSIAS LIETUVINKAS
LAIVAKORČIŲ AGENTAS, GEO. J. BARTASIUS

GREIČIAUSIU White Star Linijos LAIVU,
“OLYMPIC”

5 Dienų Rugpjūčio-Aug. 1922 m., iš Najorko į Kauną per 9 Dienes.

Keliauninkus iš NAJORKO iki KAUNO palydės Vytauto Bendrovės palydovas plačiai žinomas visiems lietuviams Kun. N. J. PETKUS, iš PILAVOS iki KAUNO keliauninkams bus parengti specialiai traukiniai.

Kainos: Trečios Klesos ... \$106.50
Antros Klesos ... \$152.50

Norintieji keliauti Lietuvon ant laivo OLYMPIC ir turėt greitą ir smagią vasaros kelionę, tuojuos visais kelionės reikalais atsiskaitę pas SENĄ ir PRIETRUSĮ LAIVAKORČIŲ AGENTĄ GEO. J. BARTASIUS.

Ant laivo OLYMPIC bus gaminamas tikrai lietuviškas valgis.
Bus traukiami keliauninkų pavėikslai.

Nakvines keleiviai gaus ant vietos už žemas kainas.

Turint ryšius su Lietuvos Ukio Banku išduodam draftus ant perlaidų dolierių. Kitų miestų keleiviai bus patikti ant stočių Najorko ir palydėti ant laivo: Kviečiam visus kreiptis per laiškus ar ypatiskai po adresu:

GEO. J. BARTASIUS

493 WASHINGTON STREET,

NEW YORK, N. Y.

Ofiso valandos: nuo 8 rytė iki 9 vakare. Nedėljoms nuo 10 val. rytė iki 3 val. po pietu.

Mokslu metų užbaigimas Sv.
Jurgio mokyklos mokinių.

Birželio 18 d., š. m., įvyko idomus mokslu metų užbaigimui vakaras, kurį surengė Sešeris Nazarietės.

Pirmiausia ant estrados pasirodė visi mokiniai, kurie sudainavo patriotinę dainą, paskui pasakė „Pasveikinimą svečių“.

Toliau atvaidino penkių aktų drama „Dolores arba Per Ugnies Skausmą“. Veikalas yra labai gražus ir pamokymantis. Vaidinime dalyvavo 7 ir 8 skyriaus mokinės ir mokiniai Gruzinskienės, turtin-gos moteris rolę atskandė atliko S. Buksaitė. Reikia pripažinti, kad jos vaidinimas tikrai tai rolei pritiko.

Augustinos rolę atliko N. Gustaitė. Jos visą išvaizdą partraukė kiekvieno aki. Nors ji dar jaunutė, bet labai talentinga vaidintoja. Savo užduotį atliko kuogeriausiai, ir nu-davimiose parodė daug gračių jos.

Malivinos (Dolores), talentingos artistės rolę turėjo A. Statkiūtė. Jokio užmetimo jos vaidinimui negalima padaryti, nes ji savo tykiu, ramiu būdu, tikrai impersonavo buvusią Dolores.

Policijanto rolę pagirtinai atliko gabūs vaidintojas, J. Kasevičius. Valkatos rolę tikrai juokingai vaidino A. Juodnukiūtė.

Kiti mažesnes roles turėdami irgi atsakandiai atliko, tik retkarčiais pertyliai kalbėjo. Žodžiu, veiklas nusisekė. Vėl pasirodė mokyklos vai-

kučių choras, sudainavo „Graduation song“. Sekė „Atsiveikintamoji kalba“ pasakytą A. Statkiūtės, 8 skyriaus mokinės. Nevienu amarele perveidą nuriėdė, kuomet ji iš-tarė graudžius atsisveikinimo žodžius seserims, mokyklos draugams ir mokyklai.

Poto kalbėjo gerb. kun. J. Čižauskas. Nedaug jis galėjo kalbėti, nes buvo vakarėlio išpuodžių sujudintas, vienok ra-gino visus tėvelius remti parapiją, idant būtų galima at-mokėti skolas ir kad siųstų vaikūčius į parapijinę mokyklą. Taipgi pristatė kalbėto-gerb. kun. I. Boreišį. Pastarasis, kaip ir visuomet, savo jausmingais žodžiais išreiškė geriausius linkėjimus vaikūčiams baigusiems mokyklą.

Gerb. kun. J. Čižauskas iš-dainavo dionus. Astūntai skyrė baigę sekantieji: J. Kasevičius, K. Seirys, K. Bagdonas, M. Norkaitė, A. Statkiūtė ir O. Dainauskaitė. Aukšinius medalius gavo J. Kasevičius už aritmetiką, M. Norkaitė už darbštumą, A. Statkiūtė už kompoziciją ir K. Seirys už istoriją. Vakarę užbaigė Lietuvos himn.

Deng-trinso padėjo atunt-je skyriaus mokytoja; gerb. sesuo M. Humilia, veiklą pa-statyme, ir taip gražiai pri-rengiant visus vaikūčius.

Dar žodis apie mūsų seseris Nazarietes. Detroito, Sv. Jurgio mokykloje jos mokė tris-metus. Visi žmonės džiaug-si, nes vaikai, lankantieji mo-kyklą, budami po seserų glo-ba, buvo auklėjami tikrai kri-

ščioniškai. Bet šandie, kuomet Nazarietų kongregacija je seseris lietuvaitės skiriasi nuo lenkių, tai i lietuvių seserų naują Pranciškonų vie-nuolyną stoja sesuo M. Humilia, didelė patriotė, sesuo M. Adelaidė ir sesuo M. Barbo-ra.

Gi prie lenkių taipgi lieka trys, ty.: perdetinė M. Justina (sulenėjusi lietuvaitė), sesuo M. Vaclava (puslenkė) ir sesuo M. Lilijana. Gaila, kad sesuo M. Lilijana, budama ti-kra lietuvaitė, turėdama gra-žią progę persikelti i lietuvi-ai, ar vieną ar kitą vienuolę, lieka prie mūsų amžiai-priešų — lenkų. Per tiek ma-tų mokydama vaikūčius lietu-vystes, šandie pati jos iša-žada; gaila.

Už kelių dienų apieis mūsų seserys: lietuvaitės vyks į sa-vo naują vienuolyną Pittsbu-rgė, gi kitos trys grįš iš kur atvažiavo. Paskutinią metų lietuvaitės labai daug nuke-žė nuo perdetinės sesers Justinos ir jos ilgų metų draugės sesers M. Vaclavos persi-kojimui. Bet, matyt, buvo te-kia Dievo valia, kad lietuvai-tės sesutės iš jų jungo pasi-luosavo.

Ugiausių metų ir kuogeriau-sio pasisekimo linkime sve-tams lietuvaitėms! . . .

LIETUVIAI SAVO SVIETUOSE
VOKIETAI SAVO VOKIETUOSE
LATVIAI SAVO LATVUOSE
POLIAI SAVO POLUOSE
RUSIAI SAVO RUSUOSE
UKRAINIAI SAVO UKRAINUOSE
LIEKIAI SAVO LIEKIUOSE
GUDAI SAVO GUDUOSE
LITVIAI SAVO LITVUOSE

CHICAGOJE.

GELEŽINKELIŲ PARĖDYTA SUKELTI STREIKĄ.

Keturiems šimtams tūkstančių darbininkų, dirbančių geležinkelių įstaigose visoje šalyje vakar viršaičiai parėdė sukelti streiką. Streikui pradžia paskirta liepos 1 d. 10 val. rytą.

Taipat gavo įsakymus streikuoti darbininkai dirbą Pullmano įstaigose Chicagoje. Šiems sustreikavus streikininkų skaičius žymiai pasididins.

Tuo streiku šalies vyriausybė didžiai interesuojasi. Geležinkelių darbo taryba šiandien šaukia savo biurančius visus tų darbininkų unijų viršaičius, idant jie paaiškintų, dėlko jie paskelbė streiką, tarytum, ta taryba nežinotų motyvų.

Tečiau geležinkelių kompanijos iš to darbininkų streiko nieko nedaro. Nes darbininkai prie geležinkelių ir traukinių kol-kas abejoja apie streiką.

NEBUS GATVEKARIŲ DARBININKŲ STREIKO.

Šį sekmadienį baigiasi Chicagoje gatvekarių darbininkų su kompanija sutartis. Kompanijos prezidentas Blair praneša, kad nors nauja sutartis

su darbininkų unija iki sekmadienio nebus padaryta, tačiau, darbininkai nepakels streiko. Nes streikuoti nėra reikalo.

Abi pusės veda pasekmingai derybas apie užmokesnio sumažinimo klausimą. Derybos seka kuoramiausia. Darbininkų viršaičiai visokius reikalus apkalba šaltai. Nėra jokių ginčų ir užsitarimų.

Kompanijos prezidento nuomone, darbininkai linkę prie nežymaus užmokesnio sumažinimo. Nes visuose kituose miestuose gatvekarių darbininkai kur-kas pigiau apmokami.

Reikia stebėtis, kad šiuo kartu kompanijos prezidentas žinia kaip apie užmokesnį atsilieps patys darbininkai.

DAUG NAUJŲ POLICMONŲ PASALINTA.

Chicagoje iš 633 tarnybų priimtų naujų policmonių pasalinta 103. Kai-kuriuos pasalino civilės tarnybos komisija. Tečiau daugumą — policijos viršininkas.

VYGIAMS CHORISTAMS.

L. Vyčių Chicago Apskričio Choro labai svarbi praktika įvyks šį vakarą, birž. 30 d., Mark White Square Parko svet. Visi choristai-ės atsilaukite. Turim prisirengti prie tradicinio išvažiavimo.

Valdyba.

NORTH SIDES VEIKIMAS.

Aukso - sidabro Lietuvos valiutai, stotis nolai darbuojasi. Northsidečiai nemažai aukų sumėšė. Galima tikėtis, kad neatsilikime nuo didžiųjų Chicago kolonijų. Tie, kurie dar nesuteiktė aukos, galite atnešti į viešąjį parapijos knygyną antradienio arba ketvirtadienio vakarais, o jų aukos bus priimtos. Rep.

KILNI DR-JA. — AUKOJO AUKSO-SID. FONDUI.

Dievo Apeizdos Par. — Birž. 25 d., parap. svet., Sv. Jono Evangelisto Dr-ja laikė pusmetinį susirinkimą.

Aptarus draugijos reikalus prieita prie klausimo, ar užsimokėti metinę duoklę Kat. Federacijai? Pakilo diskusijos.

Jonas Dimša karštai ragino priklausyti prie Kat. Federacijos, sakdamas, kad kiekvienas katalikiška draugija turi prie jos priklausyti, argumentuodamas, kad mes negalime priklausyti prie laisvamaniškų organizacijų, kur katalikus šmeižia, nurodymas daugiau laisvamanių kreivumų ir kad turime priklausyti prie savųjų organizacijų.

St. Jucevičius, tikėjimo nebesdamas, aiškino organizacijinį reikalą priklausyti ir naudą iš priklausymo prie Kat. Federacijos. Jis tą visą faktais prirodinėjo. Draugija paskui vienbalsiai nutarė priklausyti prie Kat. Federacijos.

Pirmininkas pakėlė klausimą apie Aukso-sidabro Fondo vėjų padėjimui pamato Lietuvos pinigams, klausdamas, ar prisidėsime. Girdisi keli balsai, kad atmeti. Kiti tyli.

Čia St. Jucevičius paaiškino šio vėjus svarbą ir kaip kiekviena draugija ir kiekvienas žmogus privalo prie šio kilnaus reikalo prisidėti. Davė įnešimą butinai prisidėti bent keliais doleriais. Visi pritarė.

ir nubalsavo iš išdo paaukoti \$5.00.

Taigi, ši draugija puikiai pasirodė. Ji yra viena iš kilniausių pašelpinių dr-jų šioj kolonijoje. Verta visiems nepriklausantiems prie jos prisirašyti. Jos susirinkimai įvyksta paskutinį mėnesio sekmadienį, parap. mokyklos kambary.

Dr-jos narys.

REMKITE KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ BAZARĄ.

West Side. — Katalikų Spaudos Dr-jos 14 kuopai rengia krikščionių-demokratų partijai bazarą. Pusė bazaro pelno skiriama Aušros Vartų par. naudai.

Katalikų Bažnyčios priešai nesnaudžia, bet stato visas savo pajėgas, kad išgriovus Kristaus mokslą ir išplėsus iš žmonių širdžių dorą ir žmoniškumo jausmus. Pirmiausiai, jie stengiasi subedieinti mokyklą lankančią jaunomę, kuri yra tautos rytojūsi-atėitis. Jie gerai žino, jeigu jaunimas bus išauklėtas be tikėjimo, tai jau darbas atliktas. Nes koks bus jaunimas, tokia bus ir visa tauta.

Socialistai bedieviai tveresi žiauriausių priemonių išplėsti iš mažutėlių širdžių Kristaus mokslą ir dorą. Kaip laikraštį buvo rašyta, kad vienoje pradinėje mokykloje bedievis mokytojas aiškines vaikams kad nesą Dievo nei dušios, ir kad su mirtimi viskas pasibaigia ir kaip hurbulas vandenyje pražūsi. Vienas drusus, gerai išauklėtas vaikas, labai pasipriešinęs tokiam mokytojų "moksliui". Tada mokytojas paliepęs kitam vaikui nukabinti nuo sienos Kristaus paveikslą ir paskandinti vandenį. Žinoma, mažas vaikas tą padarė. Mokytojas su pasityčiojimu sakęs "žiūrėkite, mažas vaikas! Dievą paskandino vandenį, ir jeigu jis būtų buvęs galingas, tai jis nebūtų davęs savęs paskandinti".

Taigi, ar mes katalikai galime žiūrėti ramiai širdimi į tokius biaučius bedievių darbus?! Ne! Mes to nepadarysime. Mes turime dirbti išsijuošę, kad ateinančius rinkimuose i Lietuvos Parlamentą laimėtų krikščionys-demokratai. Jeigu mes laimėsime rinkimus, tai bedievybei bus galas! Jeigu mes turėsime didžiuną krikšč. dem. St. Seimę, tai mūsų laimė! Bet, gink Dieve, laimėtu bedieviai, tai mūsų būtų didžiausia nelaimė. Jie tuojaus nutartų išbraukti iš mokyklų tikėjimą ir pastatytų tik bedievis mokytojus, kurie subedieintų jaunąją kartą.

Šį rudenį prasideda rinkimai i Parlamentą. Laimės i Parlamentą tie, kurių bus stipresnė agitacija. Žinokite, kad agitacijai reikia pinigų. Taigi Katalikų Spaudos Dr-ja ir rengia bazarą, kad paremtų krik-dem. partiją, kad ji laimėtų ateinančius rinkimus. Užtai, būtų gera, kad visi tą bazarą paremtų ir kad kuobdaugiau padarius pelno. Už paremimą to praklaus darbu bus dėkinga visa lietuvų tauta.

Bazaras prasideda liepos 2 d., Aušros Vartų par. darže. Žvalgaitis.

PIRMA DIDŽIAUSIA EKSKURSIJA

IŠ CHICAGOS

Po Ypatiška Priežiura p. P. P. BALTUČIO

KURIS SPECIALIAI SU PASAZIERIAIS VAŽIUOJA

LIETUVON

DIDŽIAUSIU
IR
PUIKIAUSIU

QUADRUPLE SCREW TURBINE
Length 901 Feet • Breadth 97 Feet • 47,000 tons.

CUNARD
LINIJOS
LAIVU

"AQUITANIA"

LAIVAS IŠPLAUKS IŠ NEW YORKO

Antradienį, Liepos 4-tą dieną

Sykiu reikia pažymėti, kad mūsų kelionė bus labai įdomi štai dėl ko: — LIETUVIŲ TEATRO BENDROVĖS ATSTOVAI, PONAI KUDIRKA ir LUKŠAS važiuoja sykiu ir vežasi daug krutamųjų paveikslų iš Amerikos. Tuos paveikslus rodyt visose kelionėje ant laivo. Taipgi tie fotografai nuims paveikslus ant laivo važiuojančių Lietuvon ir Lietuvoje rodyt po visas lietuvų kolonijas.

SPECIALIS TRAUKINYS SU KELEIVIAIS IŠ CHICAGOS NUCHEL PLATE & LACKAWANNA R. R. (LA SALLE STATION) I NEW YORKĄ IŠEIS SUBATOJ, LIEPOS (JULY) 1-mą D., 1922 9 VAL. VAKARE. Bilieto Kaina \$30.70

Laivakortės per vandenį iki Pillavos trečia kles \$106.50

Laivakortės per vandenį iki Pillavos antra kles \$135.50

Pridėjus taksų \$5.00

Yra paimta visa sekcija ant laivo "AQUITANIA" dėl mūsų keleivių. Daugelis jau užsisakė vietas. Todėl, kas nori su savo šeimyna ar draugais būti atskirame kambaryje, tuojaus atsisaukite, o vieta bus rezervuota.

Visais reikalais kreipkitės pas

PAUL P. BALTUTIS IR KOMPAIJA

901 West 33rd St. arba 4600 So. Wood St.

Tel. Yards 4669

Tel. Lafayette 6256

CHICAGO, ILLINOIS

RADO LAVONĄ KANALE.

Birž. 28 d., apie 5:30 val. vakare, prie Halsted St. tilto ir Omaha Packing Co. skerdyklų, tilto sargas pamatė ant vandens pludruojantį žmogaus lavoną.

Pašaukus policiją, lavonas tapo išgriebtas ir paimtas policijos globon.

Lavonas neidentifikuotas. Stipinas.

AUKSO-SIDABRO FONDAS LIETUVAI.

Cicero, Ill. — Gerbiamieji ciceriečiai: — Aukso-sidabro vėjus laikas jau baigiasi. Liepos 4 d. artinasi. Nepavėluokime. Dar kelios dienos ir vėjus užsibaigs. Todėl kas dar neaukojo, kviečiami pasiskubinti.

L. L. Paskol. Komitetas.

PRANEŠIMAI.

TRADICIJINIS IŠVAŽIAVIMAS.

Pereitą metų virš 2,000 rinktinio jaunimo iš devynių Chicago Vyčių kuopų dalyvavo išvažiavime gražioje Beverly kalnuose. Šį metų dalyvaujančių skaičius turės būti padvigubintas.

Be programos, kuri susidės iš choro dainavimo, lenktynių ir tt., bus svaidininkų rungtynės tarp L. Vyčių 48-tos kuopos iš Springfield, Ill. ir L. Vyčių 5-tos kp. iš Chicago, Ill. Šios rungtynės turės nuspręsti geriausio "teamo" vardą Illinoisaus Valstijoje.

Tat liepos 4 d. visi vykime i Beverly kalnus, kurie randasi ant 87-tos g-vės, tarp Assland ir Western gatvių.

Jaunutis.

L. VYČIŲ CH. APSK. ATLETŲ DOMEI.

L. Vyčių Ch. Apsk. Atletų ir svaidininkų lygos susirinkimas įvyks penktadienio vakarą, birž. 30 d., McKinley Park svet., prie Archer ir Western gatvių, punktuotai 8:15 v. v.

Susirinkimas yra begalo svarbus. Be svarbių reikalų bus padaryta tolimesnių žaidimų programa (schedule). Todėl svaidininkų ratelių vedėjai (managers) arba jų pavadnotojai yra prašomi neatbutinai dalyvauti susirinkime. Taipgi kviečiame naujai suorganizuotų ratelių t. y. Vyčių 13 kuopą ir Vyčių 35 kuopą i šį susirinkimą.

Pranas J. Palulis, pirm.

NEPAPRASTA CICEROJ.

Cicero, Ill. — Šį vakarą, birž. 30 d., Sv. Antano parap. svet., įvyks ypatingos prakalbos Aukso-sidabro Fondo reikale. Įžymūs kalbėtojai kalbės apie svarbiausius Lietuvos šiuo dienų reikalus. Atsilaukite visi.

L. L. Pask. Kom.

TOWN OF LAKE. — Sv. Kazimiero Akademijos Remėjų 1-mo skyriaus susirinkimas įvyks penktadienį, birž. 30 d., Sv. Kryžiaus svet., 8 val. vak. Pageidaujama, kad narės skaittingai atsilaukytų, nes turime daug svarbių reikalų aptarti. Taipgi nepamirškite, kad jau 3-čias Seimas artinasi ir reikės raportus išnoti, tai kurios dar neužsimokėjote, tai meldžiame susirinkime užsimokėti.

Mums moterims turėtų rūpėti ši organizacija ir prisidėti remti ją, nes ji yra viena iš svarbiausių.

M. Mikulė rasti.

AUKSO-SIDABRO VĖJUS PRASIDĖJO.

MUSŲ PINIGAI TEK BUS TVIRTI, KIEK TVIRTI MES BUSIME LIETUVIAI.

DRAUGIJŲ ATYDAI

Dirbtuvė Vėliavų, Kukardų, visokių Zenklių, Guzikų, Antspaudų ir kitokių Draugystės reikalingų dalykų. Reikalaujami Katalogo ar Sampalų, pažymėkite ir jų dr-tės vardą. STRUPAS CO., 90-92 Ferry St. Newark, N. J.

ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.

Paskutinė Proga Važiuoti Sykiu Su Didžiausia Ekskursija Lietuvon Po Priežiura VINCO M. STULPINO

Dideliu Twin Screw Laivu "ORDUNA"

Laivas išplauks iš New Yorko Liepos - July 8 dieną

Laivakortės

iš NEW YORKO
iki KAUNUI

III KLESA \$105.15
II KLESA \$135.00
Karo Taxų \$5.00

Tuojaus atsisaukite ypatingai ar laišku:

THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
117 W. WASHINGTON St., Chicago, Ill.

ARBA PAS

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ
3313 South Halsted Street Chicago, Illinois.